UUTISET

Ministeriöltä ei lupia itämerennorpan metsästykseen

Maa- ja metsätalousministeriö on aiemmasta esityksestään poiketen päättänyt, että se ei salli itämerennorpan metsästystä. Tällä viikolla annetussa asetuksessa sallitaan ainoastaan 30:n vahinkoa aiheuttavan norpan metsästys poikkeusluvalla.

Ministeriön mukaan itämerennorpan kanta on kasvanut Perämerellä tasaisesti. 1980-luvulla norppia havaittiin 2 000, tänä vuonna niitä oli yli 7 000. Peräkkäisten vuosien todellisia lukumäärämuutoksiin vaikuttaa kuitenkin norppien epätasainen osuminen laskentalinjoille.

WWF on tyytyväinen ministeriön päätökseen.

”Muut Itämeren maat eivät salli itämerennorpan metsästystä. Olemme tyytyväisiä, että Suomi ei lähtenyt sooloilemaan”, sanoo WWF Suomen merihyljetyöryhmän puheenjohtaja **Antti Halkka** tiedotteessa.

Harmaahylkeen, eli hallin metsästysmäärät ministeriö piti samoina kuin viime vuonna. Suurin sallittu saalismäärä 1 050 hallia on kaikkien mereen rajoittuvien maakuntien alueella.

Itämeren hallikanta on yli kaksinkertaistunut 2000-luvulla. Viime vuonna Itämeressä havaittiin 28 255 hallia, joista 9 853 Suomen alueella.

MT

Karhunkaatolupia lisää Keski-Suomeen ja Pohjanmaalle

Maa- ja metsätalousministeriö on lisännyt karhunkaatolupia erityisesti Keski-Suomeen sekä Etelä- ja Keski-Pohjanmaalle.

Keski-Suomessa saa kaataa 16 karhua. Viime vuonna lupia oli yhdeksän. Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla lupien määrä nousi kahdesta seitsemään.

Lupia on lisätty alueille, joissa karhukannan on havaittu kasvaneen, kertoo **Sami Niemi** maa- ja metsätalousministeriöstä. Vastaavasti lupia on vähennetty alueilla, joilla kanta on vakiintunut eikä sitä haluta vaarantaa.

Ministeriön asetuksen mukaan tällä metsästyskaudella saa kaataa 132 karhua. Kokonaismäärä on neljä vähemmän kuin viime vuonna.

Karhun metsätysaika alkaa 20. elokuuta ja päättyy lokakuun lopussa.

MT

Hanhien metsästystä rajoitetaan

Metsähanhen ja merihanhen metsästystä rajoitetaan, kerrotaan maa- ja metsätalousministeriön tiedotteessa.

Pyyntiä rajoitetaan koko maassa. Metsästyskauden aloitus siirretään alkamaan maan eri osissa porrastetusti 1.9. ja 10.10. välisenä aikana.

Metsähanhikanta on laskenut viime vuosikymmeninä. Asetuksella halutaan vähentää kantaan kohdistuvaa metsästyspainetta pesimäalueilla ja muuton aikaisilla levähdysalueilla.

Merihanhen metsästys kielletään sisämaassa kolmen vuoden ajaksi, jotta kanta pääsisi kasvamaan ja levittäytyisi laajemmalle sisämaahan.

MT

POLITIIKASTA LYHYESTI

Keskustan etumatka venynyt

Keskusta on venyttänyt etumatkaansa suosituimpana puolueena. Yle Uutisten heinäkuun mittauksessa keskustaa kannatti 22,8, kokoomusta 18,8 ja perussuomalaisia 18 prosenttia vastanneista. SDP:n suosio vajosi ennätysalhaiseen 15,6 prosenttiin. Vihreiden kannatus oli 8,4, vasemmistoliiton 7,2, RKP:n 4,4 ja kristillisdemokraattien 3,6 prosenttia.

Kesäkuusta keskustan kannatus nousi 1,3 ja tammikuusta 5,7 prosenttiyksikköä. Kevään 2011 eduskuntavaaleihin verrattuna keskustan suosio on noussut seitsemän prosenttiyksikköä.

Kokoomuksen kannatus oli 0,4 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kesäkuussa. Puolue ohitti perussuomalaiset, joiden kannatus putosi 0,6 prosenttiyksikköä.

Maanomistajille erävoitto louhimismaksuissa

Korkein hallinto-oikeus käski Tukesin arvioimaan maksut uudelleen.

Korkein hallinto-oikeus KHO on asettunut maanomistajien kannalle kaivosten louhimismaksuja koskeneessa kiistassa. Metsähallitus ja eräät yksityiset maanomistajat olivat valittaneet Talvivaaran ja Suurkuusikon louhimismaksuista.

KHO kumosi työ- ja elinkeinoministeriön TEM vuodelta 2011 olevan päätöksen, jonka mukaan maanomistajille maksettava louhimismaksu perustuisi osittain kaivoksen myyntikatteeseen TEM:n esittämän laskentakaavan mukaisesti.

Tukesin ylitarkastaja **Ossi Leinonen** ei vielä torstaina osannut sanoa, miten päätös vaikuttaa maksuihin. Hänen mukaansa suurista muutoksista ei voi olla kysymys.

Tärkeä päätös

Metsähallituksen viestintäjohtaja **Juha Mäkinen** pitää KHO:n päätöstä tärkeänä. Valittajien mielestä maksujen sitominen kaivosyhtiön tulokseen ja myyntikatteeseen ei ollut hyvä ratkaisu.

”Nykyisen tytäryhtiötalouden aikana mineraalien arvo ei välttämättä näy kaivosyhtiön tuloksessa”, Mäkinen muotoilee. Hänen mukaansa mineraalivarat tulee ottaa louhimismaksuissa huomioon paremmin kuin TEM:n esittämässä laskentakaavassa.

Jos KHO:n päätöstä voitaisiin soveltaa myös muihin kuin Suurkuusikon ja Talvivaaran tapauksiin, päätöksen merkitys vain kasvaisi.

Leinosen mukaan päätös koskee kuitenkin vain näitä kahta kaivosta.

”Muutenkin tässä on hyvin marginaalinen asia kyseessä. Melkein aina maanomistaja ja kaivosyhtiö sopivat maksusta keskenään.”

Leinonen kertoo, että Tukes ei ole tähän mennessä koskaan joutunut määrittämään louhintamaksuja.

”Muutamissa tapauksissa on tarkasteltu valmiiksi neuvoteltuja maksuja, mutta niissäkään ratkaisu ei jäänyt meille.”

Maksu hehtaarilta

KHO:n päätös louhimismaksuista koskee Agnico-Eagle AB:n Kittilän Suurikuusikon kaivosta sekä Talvivaara Oy:n kaivosta Sotkamossa. Leinonen kertoo, että päätökset uusista maksuista tehdään ehkä jo parin viikon kuluessa.

Onko maksun muutos sitten tuhansia tai kymmeniä tuhansia euroja, riippuu hänen mukaansa maa-alueen koosta. Jos hehtaareja on paljon, maksu voi nousta merkittäväksi.

Mäkinen ei odota Metsähallituksen saavan muutoksesta merkittäviä hyötyjä.

”Periaatteellinen merkitys on isompi. Suomessa tullaan kaivoksia käynnistämään varmaan vielä 5–10 vuotta vanhan kaivoslain pohjalta, ja nyt KHO:n päättämän linjan pohjalta”, Mäkinen sanoo.

JOUKO RÖNKKÖ

Kotitalousvähennyksen korotuksella havitellaan valtiolle lisätuloja

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärää nostetaan ensi vuoden alusta 400 eurolla. Muutos maksaa valtiolle 25 miljoonaa euroa verotuloja, mutta voi tuoda työpaikkojen kautta lisärahaa valtion kassaan. Sen odotetaan esimerkiksi houkuttelevan osan harmaan talouden työstä verotuksen piiriin.

Vielä tänä vuonna kotitalousvähennys on enintään 2 000 euroa.

Ensi vuonna kotitalousvähennyksellä voi pienentää verojaan 2 400 euroa, joten työn teettämisestä tulee kannattavampaa.

Kokoomuksen varapuheenjohtajan **Janne Sankelon** mukaan ylärajan nosto parantaa talouskasvun mahdollisuuksia, vaikka ei ratkaisekaan suuria ongelmia.

”Kotona on tekemätöntä työtä, ja tämä tarjoaa kotitalouksille mahdollisuuden teettää sitä työtä verokirjan kautta.”

Piristystä rakentamiseen

Ekonomisti **Petri Malinen** Suomen Yrittäjistä uskoo, että enimmäismäärän nostolla on positiivinen vaikutus erityisesti korjausrakentamiseen. Hänen mukaansa se ei kuitenkaan houkuttele kuluttajia hankkimaan palveluita aikaisempaa enempää.

”Palveluiden puolella yläraja on tullut vähemmän vastaan. Se ei ole niin merkityksellinen”, Malinen arvioi.

Palvelusektorin työpaikkojen kannalta olennaisempaa olisi nostaa korvausprosentteja.

MARKKU VUORIKARI

Kotitalousvähennystä saa muun muassa asennustöistä. Kuvassa peitellään jätevedenpuhdistamoa.

Enimmäismäärän nosto kannustaa jatkamaan työn ostoa siinä vaiheessa, kun aiempi raja paukkuisi. Korvausprosenttien nosto sen sijaan madaltaisi kynnystä ylipäätään alkaa ostaa työtä.

Sankelon mukaan kotitalousvähennystä voisi edelleen kehittää.

Enimmäisrajaa voisi nostaa, mutta myös korvausprosentteja miettiä uusiksi.

”Kysymys on siitä, mikä motivoi kotitalouksia eniten.”

Veivattu ylös ja alas

Kotitalousvähennystä on rukattu uusiksi säännöllisin väliajoin.

Vuonna 2009 enimmäismäärä nostettiin 2 300 eurosta 3 000 euroon, vuonna 2012 se pudotettiin 2 000 euroon. Samalla yrityksen työkorvauksesta myönnettävä vähennys laski 60 prosentista 45 prosenttiin, maksetun palkan osalta 30 prosentista 15 prosenttiin.

Tämä näkyi Malisen mukaan palvelualan hiljentymisenä.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etlan tutkimusjohtajan **Tarmo Valkosen** mukaan edestakaisin veivaaminen on aiheuttanut kuluttajien keskuudessa epävarmuutta.

”Jos aikoo tehdä pidempiaikaisen korjaushankkeen, ei välttämättä voi luottaa siihen, että vähennys on pari seuraavaa vuotta samanlainen. Tämä on huonoa politiikkaa.”

KATJA SAHLSTEDT

VEROETU

Vähennystä ostetusta työstä

Kotitalousvähennystä saa esimerkiksi asunnon kunnostuksesta ja perusparannuksesta, siivouksesta, lastenhoidosta sekä kodinelektroniikan asennuksesta ja huollosta.

Enimmäissumma vuodessa on 2 000 euroa henkeä kohti. Ensi vuoden alussa summa nousee 2 400 euroon.

Vähennystä saa on 45 prosentista yrittäjälle maksetusta työkorvauksesta ja 15 prosentista työntekijälle maksetusta palkasta. Omavastuu on 100 euroa.

Vähennys ei koske tarvikkeita tai matkakuluja.

Lähde: Verohallinto

Ministeriöille jaetaan 54 miljardia euroa

Ensi viikolla valtionbudjetin käsittely nytkähtää eteenpäin valtiovarainministeriön budjettiriihellä.

Minkälaisen euromäärän valtio jakaa ensi vuonna, budjettineuvos Juha Majanen valtiovarainministeriöstä?

Ensi vuoden budjetin loppusumma on noin 54 miljardia euroa. Se jaetaan ministeriöiden kesken. Lisäksi 200 miljoonaa euroa on varattu lisäbudjettia varten. Alle 100 miljoonaa jää vielä pelivaraksi.

Mihin lisäbudjettirahat menevät, jos niitä ei käytetä?

Kehyksissä varatuista, mutta jakamatta jääneistä varoista voidaan enintään 200 miljoonaa käyttää seuraavana vuonna. Muutoin ”säästöt” merkitsevät sitä, että valtion ei tarvitse ottaa niin paljon lisävelkaa.

Milloin lisäbudjetista sovitaan?

Lisäbudjettia ryhdytään tekemään maaliskuussa, samoihin aikoihin, kun seuraavan vuoden tulo- ja menoarvion kehysriihi pidetään. Eduskunta päättää lisäbudjetista juhannukseen mennessä.

Minkä verran Suomen valtion budjettia rahoitetaan lainarahalla?

Kuluvan vuoden budjettia rahoitetaan velaksi 7,8 miljardilla eurolla. Tämän jälkeen valtiolla on velkaa yhteensä 92 miljardia euroa. Budjetin ennakoidaan olevan alijäämäinen myös 2014.

Ketkä sopivat 12 ministeriön osuuksista?

Keväällä valmistellussa kehyspäätöksessä päätettiin suuntaviivat koko budjetille ministeriökohtaisesti. Varoja voidaan tarpeen mukaan siirrellä ministeriöiden välillä.

Valtiovarainministeri käy elokuun alussa kahdenkeskiset keskustelut jokaisen ministerin kanssa oman ehdotuksensa pohjalta.

Miten budjetin käsittely jatkuu?

Elokuun lopulla on hallituksen budjettiriihi. Syyskuun puolivälissä hallituksen budjettiesitys annetaan eduskunnalle.

Marraskuussa hallitus antaa yleensä budjetin täydennysesityksen eduskunnalle. Matkan varrella on saatettu havaita täydennystarpeita tai arviot ovat muuttuneet.

Lopullisesti budjetti lyödään lukkoon ennen eduskunnan joululomaa.

UP

TALOUDESTA LYHYESTI

Sanoman tulos romahti

Mediakonserni Sanoman tulos ennen veroja oli noin 25 miljoonaa euroa, kun vuosi sitten vastaavaan aikaan voittoa tuli yli 80 miljoonaa euroa. Myös liikevaihto pieneni.

Sanoma aikoo järjestellä uudelleen toimintojaan. Yhtiö kertoo lisää uusista säästötoimistaan heinä–syyskuun tulosjulkistuksen yhteydessä.

Muutokset koskevat sekä mediatuotteiden ja -palvelujen valikoimaa että kustannuksia.

EKP:n ohjauskorko pysyy alhaalla

Euroopan keskuspankki pitää rahoitusmarkkinoiden ohjauskoron odotetusti ennallaan 0,50 prosentissa. Korko laskettiin historiallisen alas kolme kuukautta sitten. EKP:n pääjohtaja **Mario Draghi** sanoi viime kuussa, että EKP:n keskeisimmät korot pysyvät nykyisellä tai alemmalla tasolla vielä pitkään. Ohjauskorko vaikuttaa muun muassa asuntolainoissa yleisesti käytettyihin euribor-korkoihin.

Neste Oilin nousu kiihtyy

Öljy-yhtiö Neste Oilin huima pörssinousu kiihtyy entisestään. Yhtiön osake oli torstaina yli 22 prosentin nousussa. Osakkeen arvo kipusi yli 13,30 euroon.

Yhtiön huhti–kesäkuun tulos parani reippaasti. Kohennusta oli varsinkin uusiutuvissa polttoaineissa. Neste Oil odottaa, että sen koko vuoden liikevoitto paranee selvästi viime vuodesta.

Kaivosalan yt-uutiset jatkuvat

Talkintuottaja Mondo Minerals on aloittanut yt-neuvottelut. Sotkamossa ja Outokummussa toimivan kaivosyhtiön mukaan vähennystarve on enintään 50 henkilöä.

Yhtiö kertoo tiedotteessaan, että taustalla ovat paperiteollisuuden heikentyneet markkinanäkymät.

Yt-neuvotteluista ovat kesän aikana ilmoittaneet myös Talvivaaran kaivosyhtiö ja Raahen kultakaivoksen omistava Nordic Mines.